

Celní správa vymáhá justiční pohledávky efektivněji než předtím soudy. Ke zvýšení počtu peněžitých trestů to ale nevedlo

19.1.2026 - | Nejvyšší kontrolní úřad

Vymáhání justičních pohledávek, mezi které patří peněžitě tresty, soudní poplatky či např. pokuty, se soudům nedařilo. V letech 2021 až 2023 soudy vymohly v průměru osm procent z celkového objemu justičních pohledávek. V roce 2024 přešla kompetence k jejich vymáhání ze soudů na Celní správu ČR. Vládní exekutiva si od tohoto kroku mj. slibovala, že dojde k zvýšení počtu peněžitých trestů namísto krátkodobých trestů odnětí svobody a v souvislosti s tím i ke snížení počtu vězněných osob. Jak ukázala kontrola NKÚ, ke zvýšení počtu peněžitých trestů toto opatření nevedlo. Naopak, v roce 2024 soudy uložily téměř o 490 peněžitých trestů méně než v roce předcházejícím. Celní úřady si však při vymáhání vedly lépe než předtím soudy. Justiční pohledávky vymáhaly efektivněji, v kratší době a úspěšnost jejich vymáhání v průběhu roku 2024 postupně rostla.

Převedením kompetence ze soudů na Celní správu ČR došlo i k úsporám výdajů. Zatímco soudy vynaložily v letech 2021 až 2023 na platy zaměstnanců, kteří se vymáháním pohledávek zabývali, celkem 417 mil. Kč (v průměru tedy 139 mil. Kč za rok), Celní správa ČR vydala v roce 2024 na platy zaměstnanců v souvislosti s vymáháním pohledávek cca 94 mil. Kč, tedy o 45 mil. Kč méně, než byly průměrné roční výdaje soudů v uvedených letech.

Vymáhání peněžitých trestů kladně ovlivnila vyšší aktivita celních úřadů oproti aktivitě soudů. NKÚ např. porovnal postup Okresního soudu Plzeň-město a Celního úřadu pro Jihomoravský kraj při vymáhání devíti starých peněžitých trestů. Zatímco soud z devíti případů pohledávek ve výši 103 tis. Kč vymohl ve čtyřech případech částečnou úhradu (pouze jednu čtvrtinu z celkové výše), celní úřad, kterému bylo těchto devět pohledávek předáno, vymohl v pěti případech celou úhradu pohledávek. Ve zbývajících čtyřech případech byl peněžitý trest přeměněn na trest odnětí svobody. Vymáhání soudem přitom trvalo v průměru jeden a tři čtvrtě roku, zatímco celníci to zvládli za necelých pět měsíců.

Generální ředitelství cel nemuselo v souvislosti s převedením kompetence k vymáhání justičních pohledávek zavádět nové IT systémy, ale upravilo ty stávající. Vynaložilo na to 2,2 mil. Kč. Celní správa ČR využitím informačních a komunikačních technologií docílila vysoké míry elektronizace a automatizace postupů při vymáhání justičních pohledávek. Využívání automatizovaných dálkových přístupů prakticky do všech registrů, které tuto možnost nabízejí, značně snižuje administrativu a zvyšuje efektivnost vymáhání převzatých justičních pohledávek.

NKÚ zjistil, že Ministerstvo spravedlnosti v postavení ústředního orgánu státní správy nepostupovalo v kontrolovaném období v souladu se zákonem o soudech a soudcích, když nekontrolovalo, zda soudy při správě soudních poplatků a vymáhání justičních pohledávek postupovaly v souladu s právními předpisy a metodickými postupy, které ministerstvo samo nastavilo. Nemohlo tak ověřit, zda soudy v postavení organizačních složek státu sledovaly, jestli dlužníci včas a řádně plnili své dluhy.

Odbor komunikace

Nejvyšší kontrolní úřad

<https://www.nku.cz/cz/pro-media/tiskove-zpravy/celni-sprava-vymaha-justicni-pohledavky-efektivneji->

[nez-pred-tim-soudy--ke-zvyseni-poctu-penezitych-trestu-to-ale-nevedlo-id15338](#)